

Een bi-zon-der jaar

door Carel de Goeij

Palingrokerij, poeploods & peerdenstal! Voor de sloophamer behoed! In Brunnepe hoeven we er ons in ieder geval geen zorgen over te maken dat de 21ste eeuw rücksichtslos over ons roemruchte verleden heen dendert. Nu nog een monumentje voor alle honden die ooit in het Brunneper gas-hok voortijdig aan hun eind zijn gekomen! Okee, okee, de crisis heeft een handje geholpen, maar de uitspraak van de Raad van State dat de oude palingrokerij mocht blijven staan was toch een aardige opsteker. En nou dóórgaan, moeten ze in Brunnepe gedacht hebben, want ze kregen het ook voor mekaar dat de gemeente de sloopvergunning introk voor de voormalige poeploods/paardenstal/strooizoutopslag aan de Beltweg. En alsof dat nog niet genoeg was, bleek er op de bodem van de IJssel ook nog eens een gave kogge te liggen. Dat is het aardige van Kampen - op de één of andere manier weten we altijd voldoende historisch tegenwicht te bieden aan allerlei krachten die Kampen een glanzende toekomst in willen katapulteren. Zoals de Hanzelijn. In december ging-i dan eindelijk rijden. Bijna anderhalve eeuw later dan de 19de-eeuwse notabelen hadden gedacht, kreeg Kampen dan eindelijk zijn doorgaande spoorverbinding. De Hanzelijn doet Kampen aan, maar doet Kampen ook de Hanzelijn aan? Dat is de vraag. De paar hectare omgewoeld weiland van het 'Stationskwartier' bieden de zojuist gearriveerde treinreiziger nou niet bepaald een warm welkomstgevoel. Natuurlijk, ik weet ook wel dat je op de groei moet bouwen en dat we al blij mogen wezen dat we eindelijk van dat vermaledijde stootblok af zijn, maar toch. Het is te hopen dat de crisis niet al te lang meer duurt, want anders wordt Kampen nog bekend om z'n rôt-aanzicht in plaats van z'n feeëriek stadsgesicht. Nog drie jaar blijft het Kamper lijntje rijden in de hoop dat iemand voldoende geld wil steken in de exploitatie van een tram. God verhoede dat er aan die kant van de IJssel alleen maar bussen heen en weer rijden. Niets mooier dan met trein of tram de stationskade opglijden en het IJsselzicht ondergaan.

Kampenaren die vrezen voor een invasie van Randstedelingen kunnen weer een beetje opgelucht adem halen. In plaats van een razendsnelle en directe

verbinding met de hoofdstad is de Hanzelijn van Amsterdam naar Kampen niet meer dan een stoptreintje geworden met twaalf tussenstops en slechts elf minuten tijdwinst op de reis via Zwolle en Amersfoort. En Amsterdammers houden van doorjakkeren, dus écht blij zullen ze in Mokum niet worden van het nieuwe spoor. De hoofdstedelijke animo om en masse het Stationskwartier te bevolken zal dan ook niet zo groot zijn. Moeten we daar rouwig om zijn? Welnee. Het geeft ons tijd om wat te wennen aan onze nieuwe achterkant.

Wat voor het nieuwe Stationskwartier geldt, gaat ook op voor de bypass en de daarbij geplande woningbouw. Een ingrijpende verandering van het traditionele Kamper landschap, zeker, maar niet meteen een wereldschokkende ommekeer of een ingrijpend afscheid van onze huidige leefomgeving. Of we het nu leuk vinden of niet, het 21ste-eeuwse Nederland wordt steeds meer één grote parkstad en ook Kampen hoort daarbij. Het klinkt leuk dat Kampen een compacte stad moet zijn, met buiten haar muren ongerepte natuur, maar dat beeld staat haaks op de werkelijkheid en op de manier waarop de meeste mensen willen wonen: voortuin, achtertuin en als het even kan aan een water met een bootje achter het huis. Een scherpe scheiding tussen stad en natuur is in het Nederlandse landschap, waar al eeuwenlang wordt aangeharkt, uitgebreid, ingedijkt en herverdeeld, nu eenmaal een illusie. Er wordt soms wat schamper gedaan over 'nieuwe natuur' en 'boerennatuur', maar dan wordt vergeten dat praktisch alle natuur in ons land 'nieuwe natuur' en 'boerennatuur' is. Dat geldt ook voor die onvolprezen weidsheid van het Zwartendijkgebied. Volgend jaar schijnt de eerste schop de grond in te gaan voor de bypass. Dat moet ik overigens nog zien, maar goed, stel dat het gebeurt en in de jaren daarna worden er in het Zwartendijkgebied ook woningen gebouwd. Is dat nou echt het eind van een 'natuurgebied'? Ik geloof er niets van.

Natuur in Nederland - en dus ook in Kampen - is altijd een compromis tussen ontelbaar veel belangen op een minuscuul dichtbevolkt lapje grond. Het is realistischer Nederland te zien als één grote parkachtige stad, dan als een land, waar compacte steden worden omsloten door uitgestrekte en ongerepte natuur. Alsof dat Zwartendijkgebied er sinds de Schepping zo heeft bijgelegen. Ook nu de Hanzelijn er ligt en ook na de aanleg van de bypass en woningbouw kun je over de Zwartendijk nog altijd de natuur in. Dan de cultuur. Als het om muziek, zang, dans en andere kunstvormen gaat zijn Kampenaren gewend hun eigen boontjes te doppen. Toch doet het gure bezuinigingsklimaat zich ook hier voelen. Sponsorgeld bleek moeiza-

mer bijeen te sprokkelen. Maar vooral dankzij de grote inzet van vrijwilligers - soms lijkt het wel of iedere Kampenaar vrijwilligerswerk doet - konden ook afgelopen jaar veel evenementen doorgang vinden. Wat daarbij steeds weer opvalt, is dat Kampen een gemeente van volhouders is: culturele activiteiten die eenmaal staan, blijven staan. Kerst in Oud Kampen natuurlijk, maar ook het Stripspektakel, Full Color Festival, de Kinder-vakantie-activiteiten en de Weg van Kunst, om maar eens een aantal te noemen. Of neem het Ikonenmuseum en Stedelijk Museum met hun hechte vrijwilligersgroepen. Met beperkte budgetten en veel energie en creativiteit worden daar prestaties van formaat geleverd.

Het blijft maar crisistijd en dat maakt het er voor Kampen als economisch kwetsbare stad bepaald niet makkelijk op. Maar Kampen is al eeuwenlang gewend aan tegenwind. Overleven zit in de Kamper genen. En bovendien: Kampen heeft wel voor hetere vuren gestaan.